

Економија
Ккономија

транса
транса
ција
ција

Вантификација
Вантификација

портфол
портфол
о
о

Линост
Линост

лог
лог
стика
стика

Берза
Берза

акци
акци
и
и

Ум
Ум

ренција
ренција
онетаризам
онетаризам

онетаризам
онетаризам

**Економски факултет – Прилеп
ЕКВИЛИБРИУМ бр.3**

Редакциски одбор
проф. д-р Ѓорѓи Манчески
доц. д-р Марјан Ангелески
проф. д-р Славица Роческа
проф. д-р Гордана Витанова
проф. д-р Гордана Трајкоска
проф. д-р Димко Кокароски
проф. д-р Љупчо Печијарески
проф. д-р Каролина Илиеска
доц. д-р Снежана Саламовска
проф. д-р Маргарита Јанеска
доц. д-р Димитар Николоски

лектура
Анкица Стојаноска

техничка обработка
Виолета Глигоровски

Издавач
Економски факултет - Прилеп
Печати
Про Виста, Прилеп
Тираж : 2000

Денес, знаењето, науката и образованието се наметнаа како клучни фактори што ја обликуваат современата развојна архитектура и ги детерминираат насоките на промени во глобалната средина. Да се истражуваат, откриваат, освојуваат и осознаваат новите простори во бескрајот на можности е основниот предизвик на академската заедница – тоа е наш заеднички предизвик, наша професионална, социјална, научна и културна мисија.

„Еквилибриум“ започна со ентузијазам и определба да ги следи, толкува и објаснува различните аспекти на економската теорија и пракса, но и да ги сподели, пренесе и размени мислењата и информациите за наставата, активностите и животот на Економскиот факултет-Прилеп. Значи, тој започна со стремеж да пулсира во духот на новото време, да ги збогатува знаењата, да ги негува и развива хуманистичките вредности.

Дваесет и првиот век е век на знаење, односно на масовен и брз протек на информации и отворање нови виртуелни димензии во развојот на општественото милје. Забрзаната динамика на развојните процеси, како резултат на сè помасовната примена на информациските технологии и технолошкиот напредок во целина, значајно влијаат врз унапредувањето на бизнисите, начинот на живот и општествената благосостојба. Во „општеството засновано на знаење“ образованието и учењето се основни постулати на успехот. Факултетот отсекогаш имал сензибилитет за промените во окружувањето и истите многу успешно ги интегрира во студиските програми за да одговори на актуелните потреби и барања за развој на економијата и бизнисот. Во овој контекст е и воведувањето нова студиска програма од областа на е-бизнисот којашто нуди многу иновациски, современи и апликативни знаења неопходни за градење успешна професионална кариера во ерата на дигиталната економија. „Еквилибриум“ ве запознава со студиската програма и нејзините едукативни содржини, наменети да ги оспособат идните студентите со вештини и знаења за ефикасна имплементација на информациско-комуникациските технологии во реализацијата

на бизнисите во современи услови. Воведувањето на оваа студиска програма овозможува адаптација на професионалната ориентација на студентите и креирање такви профили кадри кои ќе бидат коресподентни со потребите и барањата на новата економија.

Во тек се подготовките за уписот во наредната академска година. Во овој број, исто така, се дадени релевантни информации поврзани со постојните студиски програми и перспективите што секоја студиска програма ги нуди во доменот на професионалното профилирање на студентите од новата генерација академски граѓани. Во тој контекст, силно нагласениот компетитивниот амбиент, втемелен врз неолибералниот концепт на економскиот развој ги поставува студентите пред императивот да се биде најдобар, врвен, креативен, автентичен, иновативен... Економскиот факултет-Прилеп има амбиција, стратегија, потенцијал и визија да ги подготви идните генерации за ефикасно соочување со новите компетитивни предизвици.

Содржина

Економски факултет - Прилеп

Студиски програми

Стр. 5

Отворен ден

Марјан Ангелески

Стр. 7

Свечено доделување дипломи

Татјана Спасеска

Стр. 7

Промоција на доктори на науки

Оливера Костоска

Стр. 8

Денови на образование и кариера

Спиро Лазароски

Стр. 8

Курсеви и семинари надвор од редовните студиски програми

Оливера Костоска

Стр. 10

Недела на АД Витаминка

Фанка Ристеска

Стр. 12

Прво место за одбојкарската екипа на Економски факултет - Прилеп

Коста Сотироски

Стр. 14

Научните закони: висечки мостови над амбисот на бесконечноста

Љупчо Печијарески

Стр. 15

Примена на статистиката во научното истражување

Коста Сотироски

Стр. 18

Искуства од студискиот престој во Шведска

Илија Христоски /Игор Андреев

Стр. 19

Активности на студентскиот парламент

Александар Савиноски

Стр. 22

Економски факултет-Прилеп нуди широка палета студиски програми во прв и втор циклус студии коишто се отворени за сите оние што сакаат да студираат економија. Од вкупно седум студиски програми, три се конципирани врз принципот 3+2, а четири врз принципот 4+1. Секој студент, по завршувањето на студиите од прв циклус студии на која било од студиските програми, се стекнува со звање дипломиран економист од соодветната област. Следејќи ги современите трендови во научната сфера, како и потребите што произлегуваат од бизнис сферата, Економскиот факултет-Прилеп оваа година за првпат ја воведува студиската програма по е-бизнис. Освен тоа, постојните насоки, во голема мера, се осовременети за да се прилагодат на современите трендови во економската наука. Во продолжение накратко, се претставени основните карактеристики на секоја студиска програма од прв циклус на студии, како и позначајните компетенции со коишто се стекнуваат студентите по нивното завршување.

Е-БИЗНИС

Студиската програма по е-бизнис нуди можност за стекнување знаења од областа на менаџментот со информации и реализацијата на бизнис активностите по електронски пат. Ваквиот начин на менаџирање води кон оптимално управување со компаниите во услови на глобална, информациски заснована економија во којашто најголем дел од активностите се извршуваат со примена на информациско - комуникациските и интернет засновани технологии. Студентите на оваа студиска програма ќе се стекнат со

во бизнис процесите со што ќе се придонесе за постигнување подобра конкурентска позиција на компаниите на пазарот. Покрај тоа, примената на интернет технологиите, менаџирањето со е-бизнис проектите, е-бизнис информациските системи и технологии и употребата на интернет маркетинг алатките се едни од основните компетенции што е неопходно да ги знае секој дипломиран економист, особено во услови на нова информациски заснована економија.

БИЗНИС АДМИНИСТРАЦИЈА - МЕНАЏМЕНТ

Студиската програма бизнис администрација - менаџмент едуцира соодветен кадар кој ќе може ефикасно да одговори на потребите и предизвиците на работењето на стопанските субјекти во пазарни услови. Во рамките на оваа програма студентите стекнуваат знаења што ќе можат стручно да ги искористат за ефикасно извршување на обврските од областа на управувањето, планирањето, организацијата, сметководството, финансиите, маркетингот, контролата, мотивираноста, вреднувањето и сл. Студентите, по завршувањето на првиот циклус на студиската програма, стекнуваат определени знаења и вештини, што кореспондираат со: разбирањето на филозофијата на стратегиското размислување во сите области на менаџмент процесите (планирањето, организирањето, координацијата, контролата); креирањето визија и дефинирањето цели за водење бизнис; примената на современите модели за организирање, планирање (како и прилагодување кон промените) и контрола на активностите во рамките на функционирањето на компаниите.

БИЗНИС ИНФОРМАТИКА

Фокусот на оваа студиска програма е ставен врз дизајнирањето, развојот, имплементацијата и користењето на иновациските информациско-комуникациски технологии во решавањето на одделните бизнис проблеми. Структурата на предметите, што се изучуваат во оваа студиска програма, претставува спој на бизнис, информатички и статистички ориентираните дисциплини, така што студентите се стекнуваат со вештини за примена на ИКТ алатките при донесувањето емпириски засновани бизнис одлуки. Клучните знаења и компетенции, пак, им обезбедуваат на дипломираните студенти голем број можни ангажмани во деловните активности на компаниите, на пример, како аналитичар

знаења и вештини за примена на соодветни софтверски алатки и методи и нивно користење

на бизнис процеси, оптимизатор на бизнис процеси, проект-планер, ИТ аналитичар, систем аналитичар, програмер и слично.

ФИНАНСИСКИ МЕНАЏМЕНТ

Во рамките на оваа програма студентите стекнуваат знаења за широка палета финансиски прашања, што секојдневно се манифестираат во работењето на деловните субјекти и финансиските институции, како што се: банките, осигурителните компании, инвестициските фондови и другите учесници на финансиските пазари. Според клучните знаења и компетенции, студентите ќе бидат оспособени за: управување со финансиските средства на компаниите и приходите и расходите на јавниот сектор; менаџерски позиции во банкарски и други финансиски институции; доминантно учество во креирањето и спроведувањето на финансиската политика на деловните субјекти и фискалната, монетарно-кредитната и девизната политика на државата; стратеско управување со ризиците во финансискиот сектор и тн.

МАРКЕТИНГ МЕНАЏМЕНТ

Функциите на менаџментот, менаџирањето со инструментите на маркетингот, како и нивното оптимално комбинирање бара поседување соодветни знаења и вештини. Совладувањето на содржините, што ги нуди студиската програма маркетинг менаџмент, овозможува имплементација на маркетинг концептот во функционирањето на компаниите и интегрално поврзување на сите процеси и функции за остварување конкурентска предност и солидно пазарно учество преку задоволувањето на желбите и потребите на потрошувачите. Знаењата и вештините, што се стекнуваат по завршувањето на првиот циклус на студиската програма маркетинг менаџмент, главно, се однесуваат на: менаџирање со маркетинг процесите и активностите; градење маркетинг стратегија, стратеско размислување, управување со маркетинг каналите, тимовите од маркетинг извршители и асистенти; истражувања и анализи на пазарните трендови и идентификување на целните пазари, односно начините за нивно освојување, како и аплицирање на бизнис и маркетинг проекти.

МЕЃУНАРОДНА ЕКОНОМИЈА И БИЗНИС

Основната цел на студиската програма е да ги оспособи студентите ефикасно да одговорат

на предизвиците и барањата што се однесуваат на водењето бизниси и функционирањето на економиите во услови на зголемена меѓузависност и условеност на развојните процеси во глобалната економија. По завршувањето на првиот циклус на студиската програма, студентите се стекнуваат со знаења и вештини што се однесуваат на: анализа на трговските политики и оценка на нивните ефекти врз конкуритивноста, дистрибуцијата на доходот и богатството; импактот на мултинационалните компании врз националните економии; анализа на билансот на плаќања, капиталните текови, меѓународниот монетарен систем и надворешниот долг; анализа на ризиците и можностите што постојат кога се функционира во глобалната бизнис средина; оценка на импликациите на националните економски политики врз бизнис одлуките; стекнување способности да донесуваат оперативно-технички одлуки при реализацијата на бизнисите на меѓународниот пазар и тн.

СМЕТКОВОДСТВО, ФИНАНСИИ И РЕВИЗИЈА

Целите на студиската програма се фокусирани на тоа студентите да добијат теоретски и практични, односно апликативни познавања во областа на сметководството, финансиското работење, финансиската политика, квалитативната и квантитативната анализа на финансиските извештаи и нивната ревизија. Клучните знаења и компетенции, што студентите ги стекнуваат студирајќи на студиската програма по сметководство, финансии и ревизија, се: самостојно да изготвуваат финансиски извештаи и да менаџираат со средствата, изворите, приходите и расходите; да ги интегрираат целите на сметководствените политики со финансиската и другите политики на компаниите; да менаџираат со активностите на финансиските пазари, банките, осигурителните компании и сл.; да даваат услуги од областа на ревизијата во рамките на ревизорските куќи; да ги аплицираат современите функции на фискалните и монетарните финансии и тн.

Оваа година Економскиот факултет-Прилеп за првпат, не само на ниво на факултетот туку и во рамките на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ – Битола воведе нова комуникациска содржина со матурантите - потенцијални студенти т.н. Отворен ден на Факултетот. Имено, на 06.04.2011 год. Економскиот факултет-Прилеп беше отворен за сите заинтересирани да го посетат и одблиску да се запознаат со техничките и просторните услови, односно условите за студирање на оваа високообразовна институција. Заинтересираноста од страна на матурантите беше огромна, така што Факултетот го посетија повеќе од 700 средношколци од четврта година од средните училишта од Прилеп, Битола, Крушево, Кавадарци, Неготино, Охрид, Кочани, Винаца и многу други, заедно со дел од нивните професори.

Есенцијалните пораки за значењето на овој ден, мисијата на Економскиот факултет како респектабилна високообразовна институција во државата и странство, како и привлечноста, високата кореспондентност меѓу реалните потреби на општеството и програмската насоченост на Факултетот да продуцира дипломирани економисти според тие потреби, на потенцијалните студенти им ги пренесе деканот на Економскиот факултет – Прилеп, проф. д-р Ѓорѓи Манчески. За условите и современиот начин на студирање на факултетот, можностите за континуирано продолжување на процесот на образование преку нудење атрактивни студиски програми на првиот, вториот и третиот циклус студии, како и условите за упис зборувааше продеканот за настава, доц. д-р Марјан Ангелески. Од името на студентите на Економскиот факултет-Прилеп на присутните им се обрати Афродита Секуловска. Таа ги изнесе своите импресии, досегашните искуства и можности за стекнување знаења на нашиот Факултет и ја потенцира улогата на Студентскиот парламент на Факултетот во збогатувањето на спортскиот, културниот и забавниот живот на студентите. Матурантите на отворениот ден ја имаа можноста да се сретнат и со студентите кои студираат на нашиот Факултет, да разменат мислења и да ги слушнат нивните искуства, а ја имаа и можноста да ги разгледаат просторните и техничките услови преку реализација на посебна

програма од страна на соработничкиот кадар, а на секој матурант му беше поделен и пригоден промотивен материјал.

Свечено доделување дипломи

Татјана Спасеска

На 29. април на Економскиот факултет во Прилеп се одржа свечена промоција на дипломираните економисти коишто дипломираше во периодот од 1 ноември 2010 година до 31 март 2011 година. Свечениот чин го поздравија деканот на Факултетот, проф. д-р Ѓорѓи Манчески и ректорот на Универзитетот, проф. д-р Златко Жоглев, а на прославата присуствуваа и проректорите проф. д-р Сашо Атанасоски и проф. д-р Јованка Тутеска. Економскиот факултет-Прилеп, спред веќе воспоставената традиција, ги наградува најдобрите дипломирани студенти и им доделува парични награди и пофалници. Во тој контекст, како најдобра студентка, со просечен успех 9,92, беше наградена Костадинова Елена, со вредносен ваучер во висина од 900 евра за покривање на трошоците за надомест за студирање на едногодишни студии од втор циклус на Економски факултет - Прилеп, и парична награда од 7.000 денари, а на уште четири други студенти им беше доделена награда од 5.000 денари за постигнат просечен успех повисок од 9,50. Сите дипломирани студенти со просечен успех повисок од 9,00 добија пофалници за постигнатите резултати. Се надеваме дека овој ден со својата гламурозност ќе остане долго време запаметен од новите дипломирани студенти, како и останатите присутни на свеченоста.

На 28. април 2011 година, со почеток во 10.00 часот, во Салата за состаноци на Ректоратот во комплексот Касарни-Битола, во чест на одбележувањето 32 години од основањето на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола, се одржа свечена промоција на доктори на науки. На свечениот чин, на којшто присуствуваа декани и директори на единиците и придружните членки на Универзитетот, кандидатите за промоција и нивните најблиски, ректорот, проф. д-р Златко Жоглев, на пригоден начин, промовираше дванаесет доктори на науки, од кои четворица докторската дисертација ја одбраниле на Економскиот факултет – Прилеп и на тој начин ги исполниле сите услови за стекнување научен степен доктор на економски науки, и тоа:

Јанка Димитрова (наслов на дисертацијата: „Информативната функција на ревидираните финансиски извештаи на деловните субјекти од Република Македонија, при мобилизирањето капитал преку емисија на хартии од вредност“);

Оливера Костоска (наслов на дисертацијата: „Надворешната трговија и конкурентноста на македонската економија“);

Снежана Мојсоска (наслов на дисертацијата: „Инвестициските фондови, потреба и перспектива за функционирање и развој во Република Македонија“);

Стевчо Димески (наслов на дисертацијата: „Банкарскиот менаџмент во современите глобализирани финансиски пазари“).

На чинот на промоцијата деканот, проф. д-р Ѓорѓи Манчески, ги изнесе биографските податоци и податоците за работното движење на кандидатите, додека менторите (проф. д-р Пеце Николовски, проф. д-р Славица Роческа, проф. д-р Гордана Витанова, како и проф. д-р Димко Кокароски во име на проф. д-р Глигор Бишев), во кратки црти ги образложија докторските дисертации и резултатите од истражувањата.

Денови на образование и кариера

Спиро Лазароски

Економскиот факултет-Прилеп успешно се претстави на 14. Меѓународен саем за образование и кариера, што се одржа од 12 до 15 април оваа година. Саемот беше финансиран од страна на универзитетите во Република Македонија, Министерството за образование на Република Македонија и владата на Република Словачка, претставена преку својот амбасадор. Деновите на образование и кариера ги отвори ја министерот за образование на Република Македонија, г-дин Никола Тодоров и амбасадорот на Република Словачка во Македонија, г-дин Robert Kirnag. Во своите обраќања тие се фокусираа врз развојните перспективи и реализацијата на образовните потенцијали во Република Македонија, како и врз потенцијалите, можностите и перспективите за студирање во Словачка.

Економскиот факултет-Прилеп ги реализираше сопствените промотивни активности во рамките на Универзитетот „Св. Климент Охридски“, преку претставување на активностите што се одвиваат на Факултетот. За време на саемските денови претставниците на Економскиот факултет-Прилеп на посетителите им ја презентираа програмата, мисијата и визијата на Факултетот, како и позитивните промени што се реализираат во контекст на осовременување на студиските програми и условите за студирање.

Посетителите, пред сè, беа запознати со новите како и постојните студиски програми на коишто можат да се реализираат студиите, потоа просторните, кадровските и техничките

Прилејска Пиварница

капацитети на Факултетот, квотите за студирање на додипломските и последипломските студии, како и идните можности за вработување и надоградување на сопствените знаења. Во рамките на промотивните активности беа делени флаери и рекламен материјал што, се надеваме, дополнително ќе ја зголеми информираноста и заинтересираноста за студирање на оваа квалитетна високообразовна институција во областа на економијата.

Ова издание на Меѓународниот саем за образование и кариера, покрај информативната и промотивна функција, беше добра можност за дружење меѓу наставничкиот и соработничкиот кадар, како во рамките на Универзитетот, така и со оние од останатите факултети и универзитети во земјата. Квалитетот на саемот беше дополнет со присуство на видни личности од политичкиот, културниот и забавниот живот на Република Македонија. Преку богатиот промотивен материјал за нашиот Факултет, голем број заинтересирани матуранти-идни студенти беа запознати со можностите за студирање на нашата респектабилна високообразовна институција, што воедно претставува *condition sine qua non* за успешна кариера.

*„Соочувајќи се со предизвикот на стареење на популацијата, Европа може да успее единствено ако го максимизира талентот и капацитетите на сите нејзини граѓани и ако целосно се ангажира во доживотното учење, како и во проширувањето на учеството во високото образование“
(Leuven Communiqué)*

Акцелерацијата на научниот и технолошкиот прогрес претставува фундаментален мотив за перманентно образование. Знаењето и вештините, стекнати во процесот на основното, средното и традиционалното универзитетско образование, вообичаено, не се доволни за професионална кариера долга две или три децении. Проблемски ориентираниот пристап, критичкото резонирање и антиципативното учење претставуваат само дел од вештините и компетенциите со коишто треба да располага секоја индивидуа во услови на неизвесност и непредвидливост на деловната средина. Токму поради тоа, сентенцата „никогаш не е прерано или предоцна за учење“ претставува основен постулат на концептот за доживотно образование - филозофија што треба активно да придонесе за полесно соочување со промените во окружувањето и подобрување на квалитетот на животот. Со други зборови, „учењето не е нешто што единствено се случува кај младите луѓе на возраст од 5 до 25 години, ами активност во којашто, од различни причини, треба да партиципираат луѓе од сите возрасти, со различен бекграунд, на различни нивоа и временски хоризонти како во рамките на формалното, така и во неформалното окружување“.

Поаѓајќи токму од овие постулати, Економскиот факултет – Прилеп, преку својот Центар за перманентно професионално усовршување, се определи за флексибилно структурирање на едукативната понуда и нејзино збогатување со нови содржини, пристапи и методи. Антиципираните потреби за стекнување нови знаења, техники и вештини, всушност, претставуваат главни детерминанти на преземените иницијативи во рамките на

Центарот за организирање курсеви и семинари наменети за едукација и стручно усовршување на поединци, претставници од бизнис секторот и други институции и организации.

Понудените содржини во целост се компатибилни на потребите на пошироката заедница и апликативни во сè потурбулентното деловно окружување, со оглед на тоа што тие претставуваат одличен спој на теоретската издржаност и емпириската анализа, а ќе се реализираат преку дискусии, понудени примери, симулации и останати форми на интерактивна настава. Секој од посетителите на курсевите и семинарите добива работни материјали, а по завршувањето на програмата се стекнува со сертификат за посета на курс или семинар од соодветната област. Во принцип, перманентната едукација ќе им овозможи на посетителите адекватно да одговорат на проблемите и предизвиците со коишто се соочуваат во секојдневното работење, а на компаниите поголема успешност, можност за максимално искористување на сопствените потенцијали и подобрување на нивната конкурентност.

СЕМИНАРИ КУРСЕВИ

Центар за перманентно професионално усовршување

Канцелариско работење - почетно ниво

Microsoft Windows Microsoft Word Microsoft Excel Microsoft PowerPoint

Канцелариско работење - напредно ниво

Microsoft Word Microsoft Excel Microsoft Outlook

Интернет и електронска комуникација

Интернет пребарувања MS Outlook комуникација

MS Access

MS Project

Менаџирање со проекти

Електронска логистика во менаџментот на бизнис процеси

Статистичка анализа и прогноза на деловните процеси со софтверска поддршка

Анкетно истражување:

од креирање примерок до статистичко заклучување

Економетриско моделирање со помош на Microfit 4.0

Тестирање хипотези со примена во деловното одлучување

Методи и модели за ефикасно деловно одлучување

Актуарство - животно осигурување

Деловен англиски јазик

Деловна писмена комуникација на англиски јазик

Сметководство од А до Ш

АВС систем - дизајнирање и имплементирање

Финансиски извештаи

Калкулацијата на цената на чинење,

како значаен инструмент за менаџментот

Валутни ризици и современи инструменти

за обезбедување од валутни ризици

Менаџирање со портфолиото на хартии од вредност

Франшизинг - ваш пат до успешен бизнис

INCOTERMS

Методологија за изработка на инвестициска студија (економско - финансиска оценка)

Бизнис план

Стечај на трговско друштво - заштита на интересите на доверителите

Улогата на стратегискиот пристап

во развојот и менаџирањето со човечките ресурси

Протокол на постапка при конкурирање за вработување

Дизајнирање прашалник

Како да се изгради препознатлив бренд во бизнисот?

Ефективна бизнис комуникација

Комуникациски и презентациски вештини

Решавање проблеми во продажбата и откривање

тајни за успешна продажба

Контакт
информации:

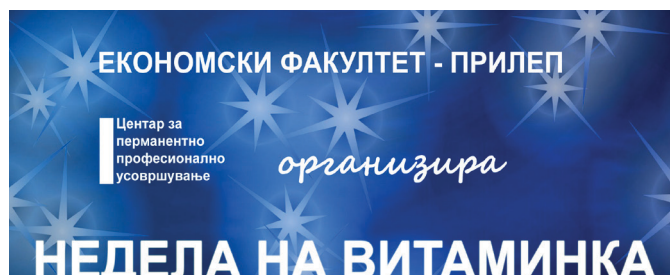
www.cppu.eccfp.edu.mk
тел: 048 427 020 лок.200
e-mail: seminari@eccfp.edu.mk

Економски факултет-Прилеп ја продолжува неколкумесечната практика на организирање предавања од истакнати стручњаци од бизнис секторот во Република Македонија. Овие активности се одвиваат во рамките на Центарот за перманентно професионално усовршување со што се остварува соработка меѓу Факултетот и бизнис секторот, односно меѓу теоријата и практиката. Во тој контекст, во просториите на Факултетот беше организирана Недела на АД. „Витаминка“ од Прилеп, којашто содржеше повеќе активности. Активностите започнаа на 14 април кога во просториите на Економскиот факултет-Прилеп беше одржана промоција и дегустација на производите на оваа компанија, а потоа беше направена кратка презентација од страна на г-дин Симон Наумоски, претседател на Управниот одбор на компанијата. Имено, тој направи краток осврт на развојниот пат на акционерското друштво од неговото основање, па сè до денес и ги акцентира клучните стратегии што ја доведоа компанијата на едно од лидерските места во стопанството на нашата земја.

Денес оваа компанија сè повеќе се препознава според слоганот „Свет на вкусовите“, како и според производната програма со широк спектар производи. Основната стратегија на АД. „Витаминка“ е континуирано да се развива и да се потврдува кај широка група потрошувачи низ целиот свет. Како резултат на тоа, компанијата е препознатлива според големите и реални желби, но и упорноста за континуиран развој и постојаното ширење на пазарите ширум светот. Клучната стратегија на компанијата е во иднина да продолжи да излегува на светските пазари со целокупната своја производна програма, а тоа е стратегија што од година-во година дава позитивни резултати.

Моменталните активности потврдуваат дека АД. „Витаминка“ сè повеќе и повеќе го зголемува бројот на своите купувачи во земјата и странство, но го зголемува и бројот на земјите во коишто ги пласира своите производи. Квалитетот на производите, дизајнот на пакувањата, експедитивноста во испораките и релативно ниските продажни цени се основните карактеристики што ја одбележуваат работата на

оваа компанија. Овие активности се само уште една потврда дека оваа компанија ќе го продолжи своето успешно работење како и досега, без разлика на крупните случувања во светските стопански движења.

09.30 часот-10.30 часот - дегустација на производи од Витаминка

11.00 часот - предавање на тема
КОЈА Е ВИТАМИНКА?
КАКО ДА СЕ

Прво место за одбојкарската екипа на Економски факултет - Прилеп Коста Сотирски

Во организација на Студентскиот парламент на Економски факултет, а со поддршка на деканатската управа на Факултетот, во периодот од 1 до 5 април 2011 година група од 16 студенти учествуваа на 14. Македонски студентски игри (МСИ), што се одржаа во Охрид. На игрите зедоа учество факултетите од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од Скопје, Универзитетот „Св. Климент Охридски“ од Битола, Универзитетот „Гоце Делчев“ од Штип и Американ Колеџ од Скопје. Студентите на Економски факултет-Прилеп се натпреваруваа во фудбал и одбојка. Фудбалерите беа несреќно

елиминирани во второто коло, а одбојкарската екипа убедливо го освои првото место. Имено, во полуфиналето нашите одбојкари ги победија своите колеги од Машинскиот факултет од Скопје со резултат 2:0 во сетови (25-20, 25-17). Во финалето, пак, коешто се играше на 3 добиени сетови, убедливо со 3:0 во сетови (25-13, 25-21, 25-20) ги победија своите колеги од Факултетот за електротехника и информациски технологии од Скопје.

За одбојкарскиот тим на нашиот Факултет настапија: Златко Богојоски, Никола Алексоски, Драган Тодоров, Александар Савиноски, Игор Димоски, Ласте Јосифов, Марјан Колески и Христијан Димитриески. За освоеното прво место нашите одбојкари добија пехар. За севкупен победник на МИС 2011 беа прогласени студентите од Факултетот за електротехника и информациски технологии од Скопје.

Практичниот живот на луѓето е составен од бројни настани коишто, во голема мера, се случајни. Сепак, ако повнимателно ги анализираме случајностите од коишто, на прв поглед, е составен нашиот живот ќе забележиме дека тие, на некој начин, имаат логичка поврзаност, односно се темелат врз определени правилности. Некои од тие правилности потешко се забележуваат, додека други се попрепознатливи, затоа што процесите и фактите поконтируириано се повторуваат. Овој вид повторливост овозможува откривање (објаснување) на поврзаноста меѓу појавите, процесите и фактите во нивната бескрајна менливост. Станува збор за моќна спознајна алатка, именувана како научен закон, со помош на којашто човекот се обидува да го открие редот и заемните релации меѓу појавите. Притоа, откривањето на релациите е многу поефикасно при спознавањето на природните, отколку на општествените појави и процеси. Имено, кога е во прашање спознавањето во општествените науки, тогаш може да се каже дека не станува збор за откривање на некоја строга законитост, каква што ја имаме во природните науки туку, пред сè, за емпириски генерализации што настануваат со повеќекратно потврдување на определени хипотези што се верификувани преку проверка на емпириски факти во општествената стварност, но истовремено се во корелација со определени општоприфатени теоретски концепти. Евидентно, научниот закон е нешто повеќе од емпириска генерализација. Покрај другото, тој се изведува со помош на теорија (или од неа), односно во себе вклучува и определена теорија во којашто наоѓа свое логично и когнитивно потврдување. Имено, законот ги поврзува и објаснува фактите, а теоријата ги поврзува и објаснува законите. Од тој аспект, тие потенцијално се содржани во теоријата. Но, секако, ова не значи дека вистинитоста на законитостите во општествените науки се докажува само со тоа што тие логички следат од теоријата, туку пред сè, преку нивна емпириска проверка низ определени факти што постојат во социјалната реалност.

Пред да преминеме на дефинирање на поимот закон, сосема накратко, би се задржале на повеќедимензионалното терминологско значење на зборот закон. Имено, зборот закон, што се користи во истражувачката пракса, не претставува нормативен, туку искуствен став. Тоа значи дека тој, за разлика од терминот закон, што има правни или етички конотации, односно се однесува на определени општествени норми со којшто се пропишува и регулира определено однесување на луѓето, пред се, го опишува (открива - објаснува) она што во стварноста се случува. Во тој контекст, моралните и правните закони (втемелени врз општоприфатени општествени норми) се прескриптивни, додека научните закони се дескриптивни и експликативни искази. Првите ги пропишуваат правилата, а другите ги објаснуваат (откриваат). Евидентно, постои суштинска разлика меѓу терминот закон што означува објективен однос меѓу појавите, од една страна, и терминот закон, како општествена, правна или морална норма, од друга страна. Првиот констатира и се труди да го открие редот и поредокот на нештата што сами по себе постојат во стварноста (независно од човечката волја), вториот наредува и се обидува да го воспостави редот и поредокот во општествената заедница од аспект на човечката моќ (волја). Во продолжение ќе се задржиме на појмовното определување на научниот законот; видовите научни закони, како и на нивната сознајна улога.

Појмовно определување на научниот закон

Под поимот научен закон се подразбира општ и апстрактен став, што се однесува на определена класа појави и изразува одреден, релативно стабилен и нужен однос. Тој е општ, затоа што се претпоставува дека важи за голем број поединечни случаи, што постојат во условите содржани во неговата формулација, а апстрактен затоа што тие услови се издвојуваат од конкретната стварност.

Иако, научниот закон, се изразува преку поими, сепак, во основа, тој се темели врз искуствени содржини. Аналогно на тоа, тој е примарно искуствен, па потоа логичен став, за разлика од другите поими (исказ, суд, заклучок...) што примарно се логички. Во секој случај, научниот закон изразува определена општа

особина на појавата или некој нејзин однос со друга појава, што произлегува од иманентната природа на таа појава, во определени услови. Притоа, додека не се прецизираат условите под коишто определен научен закон важи всушност станува збор за за односи меѓу поими, а не за односи меѓу појави. Тоа подразбира дека поврзаноста на појавите и процесите, само во определени конкретни услови, може да се посматра на степен на детерминизам. Притоа, откривањето на детерминизмите не е цел сама за себе, туку тоа е во функција на објаснување на самите конкретни појави и нивните меѓусебни релации.

Во секој случај, научниот закон не ги изразува (опишува) сите односи, туку само некои од нив. Тој не се однесува на појавата во целост, туку само на определени нејзини особини и релации. Исто така, обично се мисли дека научните закони изразуваат апсолутно постојани односи, што во целост не е точно, затоа што тие односи само релативно се постојани односи. Тоа значи дека генерализацијата не е извршена врз основа на сите можни особености и релации на појавата, што води кон извесни отстапувања од законот. Сепак, отстапувањето од законот не го негира неговиот општ карактер, затоа што општоста не се сфаќа како универзалност. Притоа, научниот закон не може да се редуцира само на производ на човечкиот разум. Имено, научниот закон претставува единство на реално постојни (објективни) релации, субјективни мисловни концепти на тие релации, како и нивно јазичко (симболично) изразување.

Процесот на спознавање без закони би се сведунал на знаењето што може да се стекне исклучиво по пат на лично (индивидуално) искуство што тешко може да се акумулира и пренесува од генерација на генерација. Само научните закони, втемелени врз истражување на повторливоста на појавите и процесите, создаваат претпоставки за стекнување систематско и акумулативно знаење. Кога не би постоела повторливоста, втемелена врз определени правила на меѓусебна поврзаност на појавите, тогаш процесите и фактите тие не би можеле да се спознаваат системски.

Во секој случај, науката не може да ги истражува причинските односи меѓу појавите, ако тие односи не покажуваат определена постојаност во релациите, односно определена повторливост. Токму оваа повторливост овозможува да се разликува суштинското од

несуштинското; нужното од случајното; општото од поединечното; апстрактното од конкретното; и постојаното од променливото. Аналогно на претходното согледување, научниот закон претставува основен инструмент за селектирање како на содржините, така и на методолошките пристапи во научното истражување. Сосема едноставно кажано, без познавање (откривање) на научните закони не е можно ниту да се избере соодветен проблем за истражување, ниту да се применат соодветни методолошки алатки во неговото анализирање.

Видови научни закони

Во литература постојат повеќе обиди за изработка на типологизација на научните закони. Секако, во оваа прилика, немаме намера да правиме некој потемелен преглед на тие типологизации туку, сосема накратко, да се запознаеме со најелементарната поделба на законите, и тоа со единствена цел подобро да ја разбереме нивната важност како во однос на научното спознавање, така и од аспект на нивното значење за опстанокот и развојот на човечката цивилизација.

Имено, според гносеолошката функција се разликуваат дескриптивни и експликативни научни закони.

Дескриптивни се оние закони со коишто се констатира определен суштински однос и меѓузависност меѓу појавите. Така, дескриптивни се сите едноставни функционални закони, при што типично дескриптивни закони се статистичките закони.

Експликативни се оние закони што ги објаснуваат појавите во нивното настанување, промени и развој. Нагласено експликативни се функционално - генетичките и каузалните закони. Овде, секако, треба да се нагласи дека постојат и закони што истовремено се и дескриптивни, и експликативни.

Според пристапот, пак се разликуваат релациски и структурни закони.

Релациските закони, во коишто спаѓаат: функционалните закони, функционално-генетичките закони и законот на каузалитет, како подвид на функционално генетичките закони, се темелат врз откривањето на поврзаноста на појавите во нивната причинско - последична условеност.

Структурните закони го изразуваат составот на одделни видови појави, односно ја објаснуваат

градбата на определен систем.

Законите, исто така, можат да се поделат на квалитативни и квантитативни.

Квалитативните закони ги опишуваат и објаснуваат квалитативните особини на определена појава. Овие закони се особено значајни за систематска класификација на фактите, процесите и појавите. Исто така, тие ја изразуваат општата правилност во развојот на определен вид појави, па со самото тоа тие се во функција на следење на динамиката (развојот) на појавите и процесите што се предмет на научен интерес.

Квантитативните закони, пак го изразуваат односот меѓу две или повеќе видови појави, и тоа со помош на определени математички операции. Овие закони овозможуваат не само да се објаснат постојните релации меѓу определени појави, на крајно егзактен начин, но и да се антиципираат идните процеси поврзани со конкретни појави. Во општествените науки овие закони, пред сè, заради стохастичкиот карактер на социјалните појави, во помала мера се применливи, иако современата економска наука сè повеќе ги вклучува во својата истражувачка дејност. Според општоста на важење постојат универзални, основни и посебни закони. Уневерзални се оние закони што важат за целокупната стварност, независно од областа, содржината и примената; основните закони претставуваат фундамент на определени сродни групи науки; посебните закони се однесуваат на суштинските определби во одделни науки во однос на конкретните појави и процеси. Исто така, постојат и комбинирани закони: структурно – функционални; структурно – генетички; структурно-статистички и функционално – статистички (за овие закони поопширно ќе стане збор во некоја друга прилика).

Сознајна улога на научниот закон

Едно од клучните прашања што може да се постави во однос на оваа расправа е прашањето: што се добива со откривањето (спознавањето) на еден закон? Одговорот на ова прашање е многу комплексен и, пред сè, упатува на согледувањето на сознајната улога на научниот закон.

Имено, сознајната улога на научниот законот е антиципирана од фактот што научниот закон претставува сознание за општите и суштински својства на некоја појава. Секако, општоста на секој закон е релативна

и непотполна. Тоа произлегува од фактот што законите претставуваат општи искази кои се однесуваат на неограничен број фактори, иако тие се формулирани врз основа на ограничен број фактори. Сепак, непобитен е фактот дека определена, макар и релативна општост, мора да поседува секој закон, зошто во спротивно тој не би бил научен закон.

Притоа, објаснувањето на појавите, процесите и фактите претставува најзначајниот спознаен момент на научниот закон. Без научен закон е неможно да се стигне до систематизирани, прецизни и објективни сознанија за определена појава. Сфатен во тој контекст, научниот закон претставува и основна претпоставка за постоењето на научните хипотези и научната теорија. Имено со негова помош, не само што се откриваат дотогаш непознатите факти, туку истовремено се создаваат претпоставки за откривање (формулирање) нови теории во коишто новостекнатите знаења ќе бидат системски поврзани. На овој начин научниот закон игра значајна улога во проширувањето на постојното знаења, и тоа на три нивоа: првото, овозможува поставување определени хипотези со коишто можат да се стекнат нови знаења; второто овозможува, по пат на емпириска анализа тие претпоставки искусно да се потврдат; и, третото овозможува потврдените знаења да се систематизираат во определена теорија. Секако, научните закони имаат суштинска улога како во антиципирањето (предвидувањето) на нови знаења, така и во нивната примена во конкретната стварност. Притоа, не само што научната теоријата се темели врз определени законитости, туку и општествената акција, денес, во голема мера, е детерминирана од откривањето нови научни законитости, односно од согледувањето на правилностите меѓу појавите и процесите. Имено, современиот човек сè повеќе станува зависник од нови сознанија, втемелени врз науката. Таа, истовремено, е и негов предизвик и негова судбина. Со самото тоа научните закони се многу поприсутни во нашите животи од тоа што ни се чини. Едноставно, тие истовремено се и апстрактни, но и реални. Во суштина, научните закони иако се творби на човековиот разум, сепак се изоморфни со структурите на реалниот свет. Само така може да се објасни нивната практична примена. Кога законите би биле само конвенционално субјективни функции на човекот, нивната примена

во лабораториите, технологијата, медицината, економијата би била илузија. Но, од друга страна, тие не се само одраз на самата стварност, туку тие се дел од човечкото спознавање, сфатено како облик на практично дејствување, при што спознавањето станува облик на постоење. Научните закони не се наоѓаат само во теориите и учебниците, тие се насекаде околу нас. Прашање е само кога ќе ги спознаеме и на каков начин (со кој методолошки инструментариум). Затоа слободно можеме да кажеме дека тие се висечки мостови над амбисот меѓу бесконечните можности за спознавање на светот во којшто егзистираме и свеста за сопствената конечност, како живи суштества, во истиот тој свет.

Примена на статистиката во научното истражување

Коста Сотирски

Во статистичката теорија и практика многу автори го поддржуваат фактот дека статистиката во својата суштина претставува научна методологија за квантитативно и квалитативно истражување на варијабилитетот на белезите од масовните појави и процеси во состојба на мирување, движење во текот на времето и нивната меѓузависност. Тука е значајно да се напомене и современото концепциско сфаќање на статистиката дека, врз основа на информациите од дескриптивната анализа, се врши прогноза, проекција, предвидување и симулација за идните развојни тенденции на појавата или процесот, што претставува предмет на научното истражување. Во тој контекст, битна е трансформацијата и интерпретацијата на податоците (суровите статистички податоци за белезите на истражуваната појава или процес) во мета податоци, односно информации (статистики и параметри, како што се: средна вредност, стандардна девијација и сл.), на информациите пак во мета информации, односно знаење (интервалско оценување на параметрите за истражуваната појава или процес), преку што се реализира прогнозата, проекцијата, предвидувањето и симулацијата. Овде се поставува прашањето: во кои сегменти или во кои фази на научните истражувања се применуваат статистичките методи? Имено, уште на самиот почеток, кога се врши избор на темата за научно истражување, се наметнува потребата за статистички податоци на истражуваната појава, или процес, нивната расположливост, достапност, мерливост, изворите и сл. Натаму, тие се применуваат во подготовката и изработката на нацрт за научното истражување, собирањето и обработката на податоците и пишувањето извештаи. Исто така, во фазата на дефинирање на методологијата на истражувањето статистиката, со сите нејзини перформанси, зазема клучно место. Имено, статистичките методи и техники се научно засновани методи, а општоприфатлив е фактот дека во почетокот на секое научно истражување се дефинира научната хипотеза што според својата резултантa, треба да се прифати или отфрли врз основа на конкретните реализации

на истражуваната појава, претставени преку статистички податоци. Статистичките методи, исто така, се употребуваат во дефинирањето работни хипотези, планирањето и изведувањето експериментални истражувања (компјутерска симулација), обработката и прикажувањето на податоците, статистичкото заклучување, обработката на резултатите од истражувањето и сл.

Изборот и користењето на статистичките методи и техники, како на пример: дескриптивната и инференцијалната статистика, анализата на временските серии, регресионата и корелационата анализа (со соодветна софтверска поддршка) се потенцијални претпоставки за успешна реализација на научните истражувања. Имено, неопходно е дефинирање и реализација на следниве претпоставки:

- целосно познавање на теоретскиот концепт на статистичките методи и техники;
- познавање на специфичностите на статистичките методи и техники и соодветен ефикасен избор на нивните најдобри модалитети;
- познавање на најцелисходните софтверски решенија (статистички пакети, статистички калкулатори, алатки во Microsoft Excel за статистичка анализа, on-line статистички апликации и сл.)
- познавање на перформансите на статистичките методи и техники и нивното значење,
- креирање соодветни статистички извештаи и нивно интерпретирање и применување;
- доследна примена на статистичката терминологија;
- познавање на структурата (архитектурата) на статистичките бази на податоци,
- администрирање со статистичките бази на податоци и сл.

Во овој контекст, треба да се додаде дека за успехот во научната работа не се доволни само талентот, работата и љубовта, туку и познавањето и неминовната примена на статистичките методи и техники што научно се засновани и обезбедуваат доследна реализација

Искуства од студискиот престој во Шведска

Илија Христоски /Игор Андреев

Во периодот од јули до октомври 2010 година, во својство на докторанти од Економскиот факултет во Прилеп, двајца асистенти од Факултетот имаа ретка можност да остварат двомесечен студиски престој на Линеус Универзитетот во Векхо, Кралството Шведска. Овој престој беше реализиран во рамките на ТЕМПУС проектот „Претприемништвото и локалниот економски развој во Албанија, Косово и Македонија“. Огромните лични и професионални искуства што ги стекнаа таму, како и позитивните импресии што ги понесоа од далечниот Север претставуваат поттик, барем делумно да ги споделат со читателите на „Еквилибриум“.

Векхо (Växjö) е град со околу 65.000 жители. Тој се наоѓа во југоисточниот дел на Шведска и претставува значаен трговски, административен, индустриски и универзитетски центар во регионот Смаланд (Småland), познат особено по производството на стакло и обработка на дрво. Имено, во овој регион е отворена првата продавница на ИКЕА, што е една од најголемите светски компании за трговија со мебел за домаќинствата. Од 2010 година Векхо го носи епитетот најзелен град во Европа. Авторите на текстов можеа и самите да се уверат во неговата валидност, имајќи ги предвид мноштвото природни езера, шумски пространства, паркови, питорескни пејзажи и уредени цветни алеи, како и пешачките и велосипедски патеки со коишто располага целата област. Беспрекорната чистота и уреденост на градот и неговата околина се само потврда за високото ниво на еколошка свест на локалното население. Всушност, сите Швеѓани во културата на сопственото живеење длабоко ги имаат вкоренето принципите на штедливост, минимизирање на енергетските загуби и заштита на животната средина. Заради максимално искористување на цврстиот отпад во Шведска е развиен системски приод при неговото рециклирање, што резултира со остварување огромни финансиски заштеди на годишно ниво.

Што се однесува до менталитетот на Швеѓаните и нашиот впечаток е дека тие се главно, се „студени“ и недруштвени, што само

ја потврдува тезата на познатата шведска новинарка и ТВ водителка со грчко потекло, Александра Паскалиду (Alexandra Pascalidou), според која: „во Шведска е лесно да се живее, но е многу тешко да се стане Швеѓанец“. Истовремено, слободно може да се констатира дека тие се вистински професионалци при извршувањето на своите работни обврски. Сè што се работи, всушност се работи максимално квалитетно и без импровизации. Можеби токму таквиот сериозен и студиозен пристап кон нештата е „виновникот“ за високиот степен на развој на шведското општество што, во крајна линија, води кон висок квалитет на живот и задоволни и среќни граѓани.

Линеус Универзитетот (Linnaeus University, LNU) е еден од 36-те државни универзитетски центри во Шведска. Тој е формиран на 01.01.2010, преку спојувањето на универзитетите во Калмар и Векхо, а наречен е според името на големиот шведски ботаничар, физичар и зоолог Carl von Linné (1707-1778)-првиот претседател на Шведската академија на науките, кој прв ги удрил темелите на модерната биномна номенклатура и таксономија на растителните и животинските видови. LNU, денес, претставува модерен, интернационален универзитетски центар со над 1.500 вработени што нуди вкупно 138 студиски програми на додипломските студии и на којшто моментално студираат околу 15.000 редовни студенти од целиот свет. Секоја година Универзитетот издвојува фантастични 350 милиони шведски круни (са. 38,6 милиони евра) за научноистражувачки проекти и реализација на PhD истражувачки активности. Во нивната реализација активно се вклучени студентите и професорите, но и приватниот сектор, како и локалните и регионалните власти. Имено, во рамките на универзитетскиот кампус егзистира и Видеум научниот парк, во кој работат над 100 мали и средни компании од различни сектори. Особено е важно да се истакне фактот дека голем број научноистражувачки проекти се реализираат за решавање на оние конкретни проблеми со коишто се соочуваат овие компании (развој на нови производи, истражувања на пазарот и сл.), а со тоа директно се помага нивниот развој. Во составот на научниот парк функционира и бизнис инкубатор, со чијашто помош, преку давање поддршка за развој на нови компании се поттикнува претприемништвото, како основа за локалниот и регионалниот економски развој. Она што

особено е карактеристично за LNU е неговата јасна фокусираност кон интеграцијата на наставните и истражувачките активности, преку поттикнување на креативноста, иновативноста, тимската работа, критичкото расудување и меѓусебната соработка на сите нивоа. Во рамките на Универзитетот постојат 12 факултети, меѓу кои се Факултетот за бизнис и економија и Факултетот за компјутерски науки, физика и математика, чишто гости беа авторите на овој текст. LNU е отворен за билатерална соработка и партнерство во реализирањето на заеднички проекти, размена на студенти и наставен кадар и други видови соработка со универзитети и факултети од целиот свет.

Авторите имаа можност два месеца да престојуваат во универзитетскиот кампус во Векхо, при што непосредно се запознаа со условите за живеење, работење и студирање. Инфраструктурата на студентските домови е беспрекорна, а условите за живот и студирање - натпросечни. Буквално сè е подредено на задоволувањето на потребите на студентите: од ресторани, кафетерии и чајни кујни, до спортски игралишта, паркови, пешачки и велосипедски патеки. Просториите на Универзитетот и сите негови ресурси (печатачи, фотокопир машини, хартија, компјутерски лаборатории, училници, читални, ...) се нон-стоп (24 часа дневно) се на располагање, па дури и за викендите. Информатичката инфраструктура е на највисоко ниво, како резултат на континуираните надградби и инвестиции. Информацискиот систем функционира беспрекорно. Евиденцијата на присуството на настава и испити е електронска, како што е и евидентирањето на резултатите и оценувањето, а студентите имаат можност да учат далечински, имајќи пристап кон електронските верзии на предавањата и вежбите. На додипломските студии секој семестар е поделен на два полупериода, а во текот на секој полупериод се изучуваат по два предмета. Наставата, освен на шведски, може да се изведува и на англиски јазик, во зависност од националниот состав на слушателите.

Во составот на универзитетскиот кампус, со својата грандиозност, ентериер, беспрекорна организираност, ефикасност, ефективност и инфраструктурна опременост особено импонира Универзитетската библиотека. Таа целосно е компјутеризирана и поврзана со останатите универзитетски библиотеки во Шведска, Норвешка и Данска, а на сите

студенти, истражувачи и вработени им нуди бесплатен пристап до голем број реномирани специјализирани бази на податоци, илјадници стручни списанија и журнаи, како и богат книжен фонд од преку 360.000 наслови. За неа важи мотото „нема да нема“. Доколку некоја од побараните книги библиотеката не ја поседува, нејзините вработени ја обезбедуваат во рок од два дена преку системот на меѓубиблиотечна размена, а доколку и така не можат да ја обезбедат, библиотеката на свој трошок ја купува и става на располагање на клиентот.

М-р Игор Андреев на LNU престојуваше како гостин на Факултетот за бизнис и економија, додека м-р Илија Христоски студискиот престој го реализира на Факултетот за компјутерски науки, физика и математика. Домаќините беа толку многу љубезни и професионални, што посетата соодветно ја одбележаа со поставување посебна информација на нивниот Web портал, и тоа на англиски и шведски јазик. За време на престојот, авторите на текстов ги продолжија истражувањата и работата во врска со нивните докторски дисертации, максимално користејќи ги идеалните услови за работа и расположливите ресурси. Остварија бројни средби со професори и соработници од нивната потесна област на интересирање, разменија искуства и мислења и зедоа активно учество во сите дополнителни активности што беа организирани на факултетите за време на нивниот престој, меѓу коишто вреди да се споменат: учествата на симпозиуми, работилници, предавања, одбрана на докторски дисертации итн.

И, наместо крај, ќе ја потенцираме потребата секој постдипломец и докторант задолжително да оствари барем еден подолг студиски престој во странство. Бенефитите од тоа се многукратни и далекувидни. Тие, секако, се најголеми за самиот кандидат, но и за институцијата и државата од којашто доаѓа. На овој начин се создаваат услови и на универзитетите во нашата држава да започнат да се применуваат веќе докажаните образовни практики што функционираат во развиените западни демократии. Тоа, во крајна линија, треба да доведе до поквалитетно високо образование, поквалитетни високообразовни кадри и побрз развој на македонското општество, со што ќе се создадат неопходните услови за остварување на стратешката цел на Република Македонија - исполнување на европските стандарди и побрзо членство во Европската унија.

Изминатиов период Студентскиот парламент при Економскиот факултет- Прилеп имаше голем број активности што беа од особено значење како за студентите, така и за Факултетот во целост. Почетокот на месец април воедно значеше и почеток на значајни активности што го претставија Економскиот факултет во најголемо светло, т.е. онака како што и прилега на една високообразовна установа.

Во периодот од 01 до 05 април студентите од Економскиот факултет-Прилеп, благодарение на Студентскиот парламент, зедаа активно учество во Македонските студентски игри, што секоја година традиционално се одржуваат во Охрид. На овие игри студентите постигнаа големи успеси, со оглед дека машката одбојкарска екипа успеа да го освои првото место, а значаен пласман оствари и фудбалската екипа од нашиот Факултет.

Во текот на месец април Студентскиот парламент имаше уште една мошне важна активност, а тоа беше изборот на нов претседател којшто требаше да ја преземе претседателската функција од дотогашниот претседател, Афродита Секуловска. На изборите, што се спроведоја на 05 април, за претседател на Студентскиот парламент беше избран Александар Савиноски. Во неговата програма, што беше доставена до изборната комисија, Александар Савиноски ги искажа своите залагања и планови за неговиот двегодишен мандат.

Како долгогодишен член на собранието на Студентскиот парламент Александар Савиноски постепено се надоградуваше и се запознаваше со сите прашања поврзани за студентите и нивниот студентски живот. Исто така, тој имаше можност да даде голем придонес во решавањето на различните проблеми поврзани со законодавното регулирање на барањата и потребите на студентите, проблемите во воспитно-образовниот процес, а партиципираше во работата на Студентскиот парламент при Универзитетот „Св. Климент Охридски“, како и во работата на телата и органите на Факултетот.

Во периодот на неговиот мандат во следните две години, како претседател на Студентскиот парламент, Александар Савиноски ќе се залага за реализација на голем број проекти.

Овие проекти ќе бидат креирани заедно со неговиот тим и потпомогнати од останатите студентите на Економски факултет-Прилеп. Александар Савиноски, како нов претседател, значајно ќе влијае врз подобрување на условите за подобар студентски живот, исполнет со бројни манифестации, проекти, семинари, саеми и тн. Во текот на неговиот мандат тој ќе се обиде да го зголеми влијанието на законодавното регулирање на барањата и желбите на студентите. Се надеваме дека со неговата комуникативност, тој ќе ја подобри соработката на Студентскиот парламент со другите студентски невладини организации за да ја зголеми свеста за работа и подготовка на студентите. Во преден план, во неговиот мандат, е подигнувањето на нивото на култура, преку организирање различни трибини и предавања.

Паралелно со ова, спортско-рекреативните активности сè повеќе ќе се доближат до студентите, благодарение на соработката меѓу Деканската управа и Студентскиот парламент. Организирањето бројни економијади ширум Балканот и различни студентски игри во земјата и странство ќе ги привлече студентите да се стремат кон поздрав и покреативен живот. Научно-истражувачкото творештво ќе се манифестира преку различни предавања и практики за креирање бизнис планови, проект менаџмент, изготвување CV, а исто така се планираат и голем број предавања за подобрување на претприемачките способности на студентите. Организирањето различни здравствено-хуманитарни акции ќе овозможи зголемување на свеста кај студентите за хуманоста. Забавниот живот за студентите во Прилеп ќе се манифестира преку интересни студентски забави, организирање повеќе видови манифестации на отворено со различни музички групи и DJ-и.

Можностите што ги нуди Студентскиот парламент при Економскиот факултет-Прилеп имаат големо значење за студентите, затоа што најважната задача на Студентскиот парламент е заеднички да ги решава проблемите со коишто се соочуваат студентите во текот на нивното студирање. Студентскиот парламент секогаш е отворен и работи за вас СТУДЕНТИТЕ!

ЗОШТО МОЈОТ ИЗБОР Е ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ ПРИЛЕП?

Традиција и квалитет

Повеќе од пет децении Факултетот успешно функционира во високообразовниот простор на Р.Македонија и својата препознатливост ја гради врз имплементацијата на високи стандарди за квалитет во високообразовниот процес.

Широк избор на студиски програми

Студиските програми се прилагодени според потребите на пазарот на работна сила и овозможува широка понуда на теоретски и практични знаења, како предуслов за постигнување на успешна професионална кариера.

МОЈОТ ИЗБОР Е ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ ПРИЛЕП

Целосна посветеност на потребите на студентите

Наставата се реализира со примена на современи образовни методи и стандарди, според Болонскиот ЕКТС систем, постигајќи објективно признавање на квалитет, пријатна работна средина и отвореност за консултации и увид во постигнатите резултати.

Одлични просторни и технички услови за студирање
Факултетот функционира во репрезентативен објект со современи просторни и технички услови, што обезбедуваат пријатна атмосфера и мотивираат повеќе на знаења.

СТУДИСКА ПРОГРАМА СМЕТКОВОДСТВО, ФИНАНСИИ И РЕВИЗИЈА

Целта на Студиската програма сметководство, финансии и ревизија е да се стекнат теоретски и практични знаења и вештини за работа во сферата на сметководство, финансии и ревизија. Студентите се подготвуваат за работа во сферата на сметководство, финансии и ревизија, како и за работа во сферата на сметководство, финансии и ревизија. Студентите се подготвуваат за работа во сферата на сметководство, финансии и ревизија, како и за работа во сферата на сметководство, финансии и ревизија.

СТУДИСКА ПРОГРАМА МЕЃУНАРОДЕН ЕКОНОМИСКИ И БИЗНИС

СТУДИСКА ПРОГРАМА Е - БИЗНИС

Студиската програма е-бизнис е наменета за студентите кои сакаат да стекнат теоретски и практични знаења и вештини за работа во сферата на е-бизнис. Студентите се подготвуваат за работа во сферата на е-бизнис, како и за работа во сферата на е-бизнис. Студентите се подготвуваат за работа во сферата на е-бизнис, како и за работа во сферата на е-бизнис.

СТУДИСКА ПРОГРАМА ФИНАНСИСКИ МЕНЕЏМЕНТ

Во рамките на оваа студиска програма студентите стекнуваат знаења за широка палета финансиски прашања што се однесуваат на финансиските институции, како што се: банките, осигурувачите, пензиите, фондовите и другите учесници на финансиските пазари. Според клучните знаења со финансиските институции, студентите се подготвуваат за работа во сферата на финансиските институции, како и за работа во сферата на финансиските институции.

СТУДИСКА ПРОГРАМА БИЗНИС ИНФОРМАТИКА

Фокусот на оваа студиска програма е ставен врз дигиталниот развој, имплементацијата и користењето на инновативни информатичко-континуираните технологии во решавањето на бизнис проблемите. Студиската програма презентира дигиталниот развој во информатиката и статистиката применети во бизнисот. Студентите се подготвуваат за работа во сферата на бизнис информатиката, како и за работа во сферата на бизнис информатиката.

СТУДИСКА ПРОГРАМА МАРКЕТИНГ МЕНЕЏМЕНТ

Функциите на менаџментот со инструментите на маркетингот, како и нивното оптимално комбинирање бара поседување што ги нуди студиската програма маркетинг менаџмент. Студентите се подготвуваат за работа во сферата на маркетинг менаџмент, како и за работа во сферата на маркетинг менаџмент. Студентите се подготвуваат за работа во сферата на маркетинг менаџмент, како и за работа во сферата на маркетинг менаџмент.

СТУДИСКА ПРОГРАМА БИЗНИС АДМИНИСТРАЦИЈА - МЕНЕЏМЕНТ

Студиската програма бизнис администрација - менаџмент е наменета за студентите кои сакаат да стекнат теоретски и практични знаења и вештини за работа во сферата на бизнис администрација. Студентите се подготвуваат за работа во сферата на бизнис администрација, како и за работа во сферата на бизнис администрација. Студентите се подготвуваат за работа во сферата на бизнис администрација, како и за работа во сферата на бизнис администрација.

ЈАС ИЗБРАВ
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ ПРИЛЕП

Економски факултет - Прилеп

ул: Ѓорче Петров бб
7500 Прилеп
тел: 048 / 427-020, 427-021
e-mail: eccfp@uklo.edu.mk
www.eccfp.uklo.edu.mk